

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 1C/79/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8513201496
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 10. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erik Uhlár
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2017:8513201496.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa, sudca JUDr. Erik Uhlár, vo veci žalobcu CD Consulting s.r.o., IČO: 26429705, Příkop 843/4, Zábřovice, 602 00 Brno, Česká republika, proti žalovanej Q. Q., nar. XX.X.XXXX, S. XXX, okres W. I., o zaplatenie 391,87 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Súd **z a s t a v u j e** konanie v časti požadovaného zmenkového úroku prevyšujúcej výšku 0,06 % denne zo sumy 441,87 eur od 29.7.2009 do 19.11.2009 a zo sumy 391,87 eur od 20.11.2009 do zaplatenia.

II. V prevyšujúcej časti súd návrh žalobcu v celom rozsahu **z a m i e t a**.

III. Náhradu trov konania súd žiadnej zo strán sporu **n e p r i z n á v a**.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa návrhom podľa čl. 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (tiež iba ďalej „Nariadenie“), doručeným súdu dňa 28.3.2013 domáhal voči žalovanej zaplatenia zmenkovej sumy 391,87 eur, 0,25 % denného úroku: zo sumy 441,87 eur od 29.7.2009 do 19.11.2009 a zo sumy 391,87 eur od 20.11.2009 do zaplatenia, 6 % ročného úroku: zo sumy 441,87 eur od 12.10.2009 do 19.11.2009 a zo sumy 391,87 eur od 12.10.2009 do zaplatenia, zmenkovej odmeny vo výške 1,47 eur a náhrady trov konania.

2. Uplatnené nároky odôvodňoval tým, že je indosatárom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavila žalovaná 23.12.2008 na zmenkovú sumu 441,87 eur, pričom sa zaviazala i k úhrade zmenkového úroku 0,25 % denne od 29.7.2009; uviedol, že indosovaná zmenka je vistazmenkou opatrenou doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“ a ako miesto splatenia bolo určené sídlo prvotného zmenkového veriteľa - t.j. spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o., IČO: 35807598, Pribinova 25, 811 09 Bratislava (ďalej tiež aj ako „indosant“). Ďalej uviedol, že indosant predložil zmenku k zaplateniu, žalovaná doposiaľ na zmenkovú sumu zaplatila 50,00 eur a na úroky 0,00 eur, pričom keďže zmenková listina je opatrená doložkou bez protestu, indosant nenechal uvedené skutočnosti zistiť verejnou listinou. Ako písomné dôkazy na podporu svojej pohľadávky žalobca označil a predložil originál zmenky, plnomocenstvo udelené jeho pôvodnému právnenému zástupcovi v tejto veci, kópiu výpisu žalobcu z príslušného registra, v ktorom je zapísaný a kópiu osvedčenia jeho pôvodného právneho zástupcu pre daň z pridanej hodnoty.

3. Podaním doručeným súdu 21.12.2015 vzal žalobca podaný návrh späť v časti zmenkových úrokov vo výške 0,19 % denne a uplatňoval iba zmenkové úroky vo výške 0,06 % denne.

4. Žalovaná na doručené tlačivo na odpoveď (tlačivo C) nijako neodpovedala, v celom konaní sa k predmetnej veci nevyjadрила.

5. Napriek uvedenému súd nariadil ústne pojednávanie, a to postupom podľa článku 5 ods. 1a. Nariadenia (v znení nariadenia č. 2015/2421 zo 16.12.2015), pretože to považoval za potrebné, nakoľko zo skutočností zistených v rámci činnosti súdu v tejto, ale i obdobných veciach, je zrejmé, že nemožno vydať rozsudok na základe písomných dôkazov predložených žalobcom. Pojednávanie bolo v zmysle § 180 CSP vykonané napriek neprítomnosti strán sporu.

6. Súd vykonal dokazovanie podľa § 204 CSP čítaním: návrhu na uplatnenie pohľadávky z č.l. 1-3 spisu, úplnej fotokópie zmenky v spise na č.l. 7, podania žalobcu doručeného súdu 28.5.2013 z č.l. 14 spisu, oznámenia o vstupe vedľajšieho účastníka do konania z č.l. 15 spisu, rozsudku tunajšieho súdu 1C/79/2013-21 z č.l. 21-24 spisu, námietky neprípustnosti vedľajšieho účastníctva z č.l. 25 spisu, odvolania voči rozsudku z č.l. 26-31 spisu, uznesenia KS v Prešove 9Co/38/2014-59 z č.l. 59-63 spisu, oznámenia o vystúpení vedľajšieho účastníka z konania z č.l. 53 spisu, odpovede na oznámenie o vystúpení vedľajšieho účastníka z konania z č.l. 65 spisu, podania žalobcu doručeného súdu 21.12.2015 z č.l. 82 spisu, výpisu žalobcu z obchodného registra vedeného Mestským súdom v Prahe z č.l. 85 spisu; podľa § 204 CSP čítaním listín z pripojeného spisu Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 2Er/359/2010: žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie z č.l. 1 uvedeného spisu, zápisnice z č.l. 2 uvedeného spisu, zmluvy o úvere číslo zmluvy XXXXXXXX z č.l. 5 uvedeného spisu vrátane všeobecných podmienok poskytnutia úveru taktiež z č.l. 5 uvedeného spisu, rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu sp. zn. SR 20804/09 z č.l. 6-7 uvedeného spisu, výpisu spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o. z obchodného registra z č.l. 8 uvedeného spisu, uznesenia OS Stará Ľubovňa 2Er/359/2010-11 z č.l. 11-15 uvedeného spisu vrátane doručeník pripojených k č.l. 15 uvedeného spisu.

7. Žalovaná ako dlžník a vyššie menovaná spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. ako veriteľ uzavreli dňa 23.12.2008 zmluvu o úvere č. XXXXXXXX, podľa ktorej bol žalovanej poskytnutý úver vo výške 10.000,- Sk (331,94 eur), ktorý sa zaviazala zaplatiť zvýšený o „príslušný poplatok“ vo výške 9.680,- Sk (321,32 eur) v 12 splátkach po 1.640,- Sk (54,44 eur) mesačne počnúc 24.1.2009. Poplatok bol v bode 13. - druhej vete všeobecných podmienok poskytnutia úveru (ďalej iba „VPPÚ“) špecifikovaný tak, že tretina predstavuje dohodnutý úrok a zvyšné dve tretiny zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy so všetkou administratívou s tým spojenou. V zmluve bolo vyznačené, že žalovaná ako dlžník prehlasuje, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon povolania - čo do konkrétnej akcie povolania ide, kde je vykonávané a u akého subjektu nie je v zmluve o úvere uvedené nič, napriek tomu, že v zmysle bodu 05. VPPÚ mala byť súčasne uzavretá medzi zmluvnými stranami dohoda o zrážkach zo mzdy a iných príjmov. V bode 17. VPPÚ je uvedená dohoda o vyplnení zmenky, ktorú vystavila žalovaná podľa nej bez uvedenia zmenkovej sumy a dátumu jej úročenia, tie bol oprávnený vyplniť na zmenke veriteľ ako remitent. Zmenku vystavila žalovaná 23.12.2008, teda v deň uzavretia zmluvy o úvere - išlo o vopred naformulované znenie zmenky (vrátane formulácie vo vzťahu k plateniu „zmenkový úrok 0,25 % denne od“), kde iba údaje vystaviteľa, miesto vystavenia zmenky a deň jej vystavenia boli dopísané ručne; v zmenke sú ručne vyplnené i údaje o zmenkovej sume 13.311,78 Sk (čo zodpovedá sume 441,87 eur) a čas úročenia zmenkovým úrokom 0,25 % denne od 29. júla 2009. V dolnej časti zmenky je uvedené číslo zodpovedajúce číslu samotnej zmluvy o úvere - a to v tvare „číslo zmluvy: XXXXXXXX“. Zmenka je opatrená doložkou „bez protestu“, čo v zmysle § 77 ods. 1 v spojení s § 46 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb. zbavovalo v danom prípade spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. ako prvého zmenkového veriteľa a osobu, ktorá zmenku indosovala (je teda indosant), povinnosti na zachovanie postihových práv dať urobiť protest, ako aj doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“.

8. Zmenka bola predložená ešte spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o. s návrhom na začatie rozhodcovského konania zo dňa 27.10.2009 Stálemu rozhodcovskému súdu zriadenému zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská, a.s. - ako vyplýva z rozhodcovského rozsudku nachádzajúceho sa v spise tunajšieho súdu 2Er/359/2010. V rozhodcovskom konaní bol vydaný rozsudok sp. zn. SR 20804/09 zo dňa 3.12.2009, ktorým zaviazal rozhodcovský súd žalovanú zaplatiť spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o. sumu 441,87 eur spolu so zmenkovým úrokom 0,25 % denne z uvedenej sumy 29.7.2009 do zaplatenia, zákonným úrokom 6 % ročne zo sumy 441,87 eur od 12.10.2009 do zaplatenia a k náhrade trov rozhodcovského konania, a to s poukazom na obsah zmenky vystavenej žalovanou 23.12.2008. Následne spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. do zápisnice súdneho exekútora spísala 15.7.2010 návrh na vykonanie exekúcie, kde exekučným titulom bol vyššie uvedený rozsudok rozhodcovského súdu,

súdny exekútor dňa 9.9.2010 predložil uvedený návrh (s pripojeným exekučným titulom a zmluvou o úvere vrátane VPPÚ) tunajšiemu súdu so žiadosťou o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. V exekučnom konaní uznesením č.k. 2Er/359/2010 - 11 zo dňa 20.9.2010, právoplatným dňa 22.10.2010, súd rozhodol o zastavení exekučného konania v celom rozsahu, pričom uvedené súd, okrem iného, odôvodnil tým, že v danej exekučnej veci ide o vymáhanie plnenia zo spotrebiteľskej zmluvy, pričom v tejto súvislosti poukazoval i na neplatnosť rozhodcovskej zmluvy (bod 18. VPPÚ) z dôvodu jej neprijateľnosti. Uznesenie bolo doručené právnomu zástupcovi spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o. dňa 6.10.2010 do vlastných rúk, odvolanie voči nemu podané menovanou spoločnosťou nebolo.

9. Návrh na uplatnenie pohľadávky, ktorý je predmetom tohto konania, bol súdu podaný žalobcom 28.3.2013, teda po právoplatnom zastavení exekučného konania uvedeného vyššie.

10. Podľa čl. 19. Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, pokiaľ toto nariadenie neustanovuje inak, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vedie.

11. Podľa § 145 ods. 2 CSP, ak je žaloba vzatá späť v časti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzatií žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.

12. Vzhľadom na čiastočné späťvzatie návrhu podaním žalobcu doručeným súdu dňa 21.12.2015, súd zastavil konanie v časti požadovaného zmenkového úroku prevyšujúcej výšku 0,06 % denne zo sumy 441,87 eur od 29.7.2009 do 19.11.2009 a zo sumy 391,87 eur od 20.11.2009 do zaplatenia. Predbežné prejednanie sporu v tomto prípade nebolo vykonané, k uvedenému späťvzatiu došlo skôr ako začalo pojednávanie, teda nebol vyžadovaný súhlas žalovanej s príslušným zastavením konania v dotknutej časti. V prevyšujúcej časti súd návrh žalobcu v celom rozsahu zamietol, a to z nižšie uvedených dôvodov.

13. Podľa § 265 Obchodného zákonníka (ďalej „OBZ“), výkon práva, ktorý je v rozpore so zásadami poptivého obchodného styku, nepožíva právnu ochranu.

14. Podľa § 497 OBZ (v znení platnom a účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere a vystavenia zmenky), zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

15. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka (ďalej „OZ“), neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa priedi dobrým mravom.

16. Podľa § 2 písm. a/ zákona č. 250/2007 Z.z. (v znení platnom a účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere a vystavenia zmenky), na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá nakupuje výrobky alebo používa služby pre osobnú potrebu alebo pre potrebu príslušníkov svojej domácnosti.

17. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. (v znení platnom a účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere a vystavenia zmenky), každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

18. Podľa § 52 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4 OZ (v čase uzavretia zmluvy o úvere a vystavenia zmenky), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

19. Podľa § 53 ods. 1, ods. 2 OZ (v čase uzavretia zmluvy o úvere a vystavenia zmenky), spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide

o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

20. Podľa § 53 odsek 5 OZ (v čase uzavretia zmluvy o úvere a vystavenia zmenky), neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

21. Podľa § 2 písm. a/, písm. b/ zákona č. 258/2001 Z.z. (v čase uzavretia zmluvy o úvere a vystavenia zmenky), na účely tohto zákona sa rozumie a) spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme, b) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

22. Podľa § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. (v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere a vystavenia zmenky, až do 10.6.2010), v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30 % istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky.

23. Súd poukazuje tiež na ustanovenia Čl. I zákona č. 191/1950 Zb. - zákon zmenkový a šekový (ďalej tiež iba „ZZŠ“); v znení platnom a účinnom v čase vystavenia zmenky a podania návrhu.

24. Podľa § 2 ods. 1 ZZŠ; o zmenke, v ktorej nie je údaj zročnosti, platí, že je zročná na videnie.

25. Podľa § 3 ods. 1 ZZŠ, zmenka môže znieť na vlastný rad vystaviteľa.

26. Podľa § 5 ods. 1, ods. 2, ods. 3 ZZŠ, vo zmenke sročnej na videnie alebo na určitý čas po videní môže vystaviteľ ustanoviť úrokovanie zmenkovej sumy. V inej zmenke platí táto doložka za nenapísanú. Úrokovú mieru treba udať vo zmenke; ak chýba tento údaj, platí úroková doložka za nenapísanú. Úrok sa počíta od dáta vystavenia zmenky, pokiaľ nie je určený deň iný.

27. Podľa § 10 ZZŠ, ak nebola zmenka, ktorá bola pri vydaní neúplná, vyplnená tak, ako bolo dojednané, nemožno namietat' majiteľovi zmenky, že tieto dojednania neboli dodržané, okrem ak majiteľ nadobudol zmenku zlomyseľne alebo sa pri nadobúdaní zmenky previnil hrubou nebanlivosťou.

28. Podľa § 11 ods. 1 ZZŠ, každú zmenku, i keď nebola vystavená na rad, možno previesť indosamentom (rubopisom).

29. Podľa § 14 ods. 1 ZZŠ, indosamentom sa prevádzajú všetky práva zo zmenky.

30. Podľa § 17 ZZŠ, kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka.

31. Podľa § 20 ods. 1, ods. 2 ZZŠ, indosament po sročnosti zmenky má rovnaké účinky ako indosament pred sročnosťou. Ale ak bola zmenka indosovaná až po proteste pre neplatenie alebo po uplynutí lehoty na protest, má indosament len účinky obyčajného postúpenia. Dokiaľ sa nepreukáže opak, predpokladá sa, že nedatovaný indosament bol na zmenku napísaný pred uplynutím lehoty na protest.

32. Podľa § 23 ods. 1 ZZŠ, zmenka vystavená na určitý čas po videní musí sa predložiť na prijatie do jedného roku od dáta vystavenia.

33. Podľa § 33 ods. 1 ZZŠ, zmenku možno vystaviť na videnie, na určitý čas po videní, na určitý čas po dате vystavenia, na určitý deň.

34. Podľa § 38 ods. 1 ZZŠ, zmenku sročnú v určitý deň alebo v určitý čas po dате vystavenia alebo po videní musí majiteľ predložiť na platenie v platobný deň alebo v jeden deň z nasledujúcich dvoch pracovných dní.

35. Podľa § 44 ods. 3 ZZŠ, protest pre neplatenie musí byť urobený, ak ide o zmenku sročnú určitého dňa alebo v určitý čas po dате vystavenia alebo po videní, v niektorý zo dvoch pracovných dní, nasledujúcich po dni sročnosti. Pri zmenke na videnie musí byť urobený protest pre neplatenie v rovnakých lehotách, aké sú určené v predchádzajúcom odseku na protest pre neprijatie.

36. Podľa § 48 ods. 1 ZZŠ, majiteľ môže postihom žiadať: 1. zmenkovú sumu, pokiaľ nebola zmenka prijatá alebo zaplatená, s úrokami, ak boli dojednané; 2. šesťpercentové úroky odo dňa sročnosti; 3. trovy protestu a podaných zpráv, ako aj ostatné trovy; 4. odmenu vo výške jednej tretiny percenta zmenkovej sumy alebo v menšej dohodnutej výške.

37. Podľa § 77 ods. 1 ZZŠ, pokiaľ to neodporuje povahe vlastnej zmenky, platia pre ňu ustanovenia dané pre cudziu zmenku o indosamente (§§ 11 až 20), sročnosti (§§ 33 až 37), platení (§§ 38 až 42), postihu pre neplatenie (§§ 43 až 50, 52 až 54), platení pre česť (§§ 55, 59 až 63), odpisoch (§§ 67 a 68), zmenách (§ 69), premlčaní (§§ 70 a 71), dňoch pracovného pokoja, počítaní lehôt a zákazu dní odkladu (§§ 72 až 74).

38. Podľa § 78 ZZŠ, vystaviteľ vlastnej zmenky je zaviazaný rovnako ako prijímateľ cudzej zmenky. Vlastná zmenka, sročná určitý čas po videní, musí byť predložená vystaviteľovi na videnie v lehotách uvedených v § 23. Lehota po videní beží od dáta videnia potvrdeného podpisom vystaviteľa na zmenke. Ak vystaviteľ odoprie potvrdiť a datovať videnie, treba to zistiť protestom (§ 25), od dáta ktorého začína bežať lehota po videní.

39. Súd z vlastnej činnosti v obdobných veciach, týkajúcich sa nárokov uplatňovaných zo zmluvných vzťahov kde veriteľom bola spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o., i s ohľadom na rozhodovaciu činnosť iných súdov týkajúcu sa obdobných vecí, musí konštatovať, že pôvodný veriteľ, spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o., v početných prípadoch urobila predmetom súdnych konaní plnenia z neprijateľných, resp. neplatných, zmluvných podmienok v spotrebiteľských právnych vzťahoch, ako aj z podmienok v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku v právnych vzťahoch s fyzickými osobami podnikajúcimi na základe živnostenského alebo iného oprávnenia, kde zistené skutočnosti o podnikaní fyzických osôb, prípadne o ich zamestnaní, boli v zásade pravidelne dôvodom na zakrývanie skutočného účelu a povahy zmluvného vzťahu, osobitne úverov, identifikácia takýchto osôb v príslušných zmluvách o úvere sa obmedzuje na ich meno, priezvisko, pridelené IČO a miesto podnikania s tým, že v zmluve je vopred naformulované, že úver sa poskytuje na účely povolania či podnikania, resp. v iných zmluvných formulároch uvedenej spoločnosti z tam uvedených účelov poskytnutia úveru mandatári menovanej spoločnosti v zásade vždy vyznačili ako účel poskytnutia finančných prostriedkov podnikanie, zamestnanie, resp. povolanie (ako v tomto prípade). V tomto smere súd poukazuje len stručne napr. na zistenia a závery vo veci tunajšieho súdu sp. zn. 1C/17/2016, ale v kontexte tohto konkrétneho prípadu napr. na zistenia vo veciach 1C/76/2013 či 1C/83/2013, kde obdobným postupom, s poukazom na zmenky vystavené dlžníkmi v prospech jeho právneho predchodcu, žalobca uplatňuje nároky tak, ako v tomto konaní, a kde boli vykonané pojednávania pred samotným pojednávaním v tejto veci, pričom na pojednávaniach v uvedených veciach tam žalovaní výslovne uviedli, že úver žiadali preto, lebo ho potrebovali na iné účely, nie na podnikanie či povolanie, ale na účely súkromné, zhodne potvrdili, že zmluvu vypíňal pracovník veriteľa (teda mandatár) a i v uvedených prípadoch bol účel poskytnutia prostriedkov v zmluvách o úvere, v súvislosti s ktorými boli vystavené zmenky, uvedený „povolanie“. Osobitne v tomto prípade treba uviesť, že ťažko si predstaviť, že by žalovaná, ktorá v čase vystavenia zmenky mala 70 rokov, skutočne vykonávala v tej dobe nejaké povolanie (a to osobitne už ani nespomínajúc to, v akej osade žalovaná v tej dobe žila a žije, v akých pomeroch, kde povolanie či zamestnanie jej obyvateľov je viac než výnimočné, čo je súdu známe z jeho činnosti v iných veciach).

40. Vyššie uvedené, najmä v kontexte s uznesením tunajšieho súdu 2Er/359/2010 - 11 zo dňa 20.9.2010, voči ktorému právny predchodca žalobcu v exekučnom konaní nepodal opravný prostriedok,

čím z pohľadu súdu akceptoval jeho správnosť, ako aj danosť dôvodov, pre ktoré bolo exekučné konanie zastavené, vedie súd k dôvodnému záveru o tom, že v danom prípade išlo v skutočnosti o poskytovanie úveru spotrebiteľského, a to podľa vtedy účinného zákona č. 258/2001 Z.z., pričom zmenka tu predložená nespĺňa náležitosti na tento prípad sa vzťahujúceho ustanovenia § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z., pretože bola pôvodným veriteľom vyplnená v rozpore s uvedeným zákonným ustanovením a navyše žalobca by touto zmenkou podľa uvedeného ustanovenia ani nemal disponovať.

41. Zmenka bola vystavená v súvislosti s uzavretím zmluvy o úvere č. XXXXXXXX zo dňa 23.12.2008, ktorej predmetom bolo poskytnutie úveru žalovanej vo výške 10.000,- Sk (331,94 eur), ktorý mala do 12 mesiacov vrátiť zvýšený o 9.680,- Sk (321,32 eur) - teda s navýšením o 96,80 % - tento poplatok je jednoznačne v zrejmom rozpore s dobrými mravmi (i so zásadami poctivého obchodného styku) vzhľadom na výšku poskytnutého úveru a lehotu jeho splatnosti. Súčasťou zmluvy o úvere sú VPPÚ, kde v zmysle bodu 04. ak bude dlžník v omeškaní s niektorou splátkou sedem dní a viac, je povinný omeškanú splátku uhradiť do rúk mandatára v hotovosti spolu so zmluvnou pokutou 300,- Sk (9,96 eur) za každý jeden prípad omeškania - táto zmluvná pokuta predstavuje 18,29 % výšky zmluvne dohodnutej splátky. V zmysle bodu 06. VPPÚ dlžník je v prípade porušenia svojich zmluvných povinností povinný uhradiť veriteľovi zmluvnú pokutu 9.400,- Sk (312,02 eur) - to predstavuje 94 % z objemu poskytnutého úveru. Zmluvná pokuta v bode 06. VPPÚ je úplne netransparentná; postačí akékoľvek drobné porušenie menej závažnej povinnosti a dlh sa absolútne neprimerane navýši. Celkom zjavne ide o netransparentnú neprijateľnú sankciu (navyšuje nad rámec prípadných úrokov z omeškania). Osobitne treba poukázať na to, že „dojednania“ vo VPPÚ o zmluvných pokutách postrádajú riadnu písomnú formu (§ 544 ods. 2 OZ, § 40 ods. 3 OZ - sú uvedené vo vopred naformulovaných, jednostranne veriteľom naformulovaných VPPÚ, ktorých obsah žalovaná nemala v tomto smere preukázateľne ako ovplyvniť). Poplatok za úver dojednaný v zmluve je ďalšou netransparentnou klauzulou. Nič na tom nemení fakt, že ide o hlavný predmet plnenia, keďže jednak je neprimerane vysoký a jednak je netransparentný (neuzavretý okruh administrácie; viď obdobne C-134/13 Volksbank). Na dosiahnutie týchto plnení dojednal pôvodný veriteľ neplatne rozhodcovský proces, ako aj zmenku, ktorú vyplnil čo do istiny úverovej zmluvy s podstatným navýšením oproti dlhu (úver 331,94 eur, na zmenke vyplnená zmenková suma zodpovedajúca 441,87 eur). Teda aj vo vzťahu k samotnej istine konanie pôvodného veriteľa je treba považovať za nečestné a sledujúce získanie neoprávneného obohatenia na úkor dlžníka už od samého začiatku právneho vzťahu, z ktorého zmenka vznikla, osobitne s ohľadom na vo vopred predtlačenom znení zmenky uvedený zmenkový úrok 0,25 % denne (t.j. 91,25 % ročne).

42. Konanie pôvodného veriteľa odporuje fundamentálnym hodnotovým pravidlám, vyžadovaným väčšinou spoločnosti a v demokratickej spoločnosti nemôže požívať ochranu (§ 3 OZ, porov. BECK). Následky tohto konania platia i pre žalobcu, na ktorého boli práva zo zmenky postúpené. Žalobca pri zrejmom množstve indosácií zmieniek si musel byť vedomý, že ide v skutočnosti o zmenkových dlžníkov ako spotrebiteľov, na ktorých dopadá osobitná ochrana (§ 52 a nasl. OZ) a ktorých postavenie nie je možné nijako zhoršovať oproti postaveniu, ktoré garantuje Občiansky zákonník (§ 54 ods.1 OZ). Zmenky indosované na žalobcu majú priamy odkaz na úverové zmluvy (v tomto prípade výslovne v ľavom dolnom rohu zmenky údaj „číslo zmluvy: XXXXXXXX“), ďalej treba prihladiť na osobné prepojenie cez pôvodne i tu vystupujúceho právneho zástupcu (Fridrich Paľko s.r.o.), kde žalobcovi postačovalo vynaložiť minimálne úsilie, aby zistil spotrebiteľskú povahu úverovej zmluvy a jej zabezpečenie zmenkou. Z uvedeného vyplýva vedomé konanie žalobcu na škodu žalovanej. Preto ani striktné zmenkové právo (§ 17 ZZŠ) nepredstavuje prekážku skúmania kauzy predchádzajúcej vystaveniu zmenky a tým aj vznikol dôvod na opatrenie súdu smerujúce k zbaveniu účinkov nečestných zmluvných klauzúl, resp. k neposkytnutiu ochrany výkonu práva odporujúceho zásadám poctivého obchodného styku.

43. Žalobca v tejto veci odmietal jej posúdenie podľa kauzy právneho vzťahu, z ktorého zabezpečenie zmenkou vzniklo, odmietal súvislosť s úverovou zmluvou. Ak by za takýchto okolností súd priznal plnenie zo zmluvy, prípadne náhradu z bezdôvodného obohatenia, konal by o nenavrnutom predmete konania, teda neprípustne nad návrh.

44. Aj keď žalovaný nevzniesie námietky proti zmenke, resp. jej vyplneniu, prípadne uplatneniu práv zo zmenky, je súd oprávnený a povinný skúmať platnosť zmenky a dohody o jej vyplnení, aktívnu legitimáciu majiteľa zmenky na uplatnenie práv zo zmenky, oprávnenosť postupu pri vypíňaní blankozmenky, a tiež nekalú povahu zmluvných podmienok dohodnutých v spotrebiteľskej zmluve, na základe ktorých vznikol záväzok, ktorý zmenka zabezpečuje, a ktorou bolo vydanie zmenky predvídané. V prípade

zistených nedostatkov je súd povinný konštatovať rozpor práv uplatnených zo zmenky so zákonom. V tejto súvislosti súd poukazuje na závery NS SR v stanovisku č. 93/2015 zo dňa 20.10.2015, v zmysle ktorého ak by pri vymáhaní dlžnej sumy z indosovanej zmenky súd nemal možnosť hodnotiť obsah spotrebiteľskej zmluvy a rozhodnúť o nekalosti niektorých zmluvných podmienok či zhodnotiť platnosť zmenky samotnej, išlo by o neprijateľné zníženie právnej ochrany prináležiacej spotrebiteľovi a o porušenie zásady efektivity. Rigidná aplikácia ust. § 17 ZZŠ by spôsobila spotrebiteľovi neprimerané ťažkosti pri až následnom možnom domáhaní sa ochrany svojich práv. Povinnosť všeobecného súdu posúdiť uplatnený nárok aj z hľadiska súladu s dobrými mravmi je zvýraznená v tých prípadoch, kedy takýto rozpor zistí súd sám pri prieskume ex offa, keďže na absolútnu neplatnosť úkonu súd musí prihliadať ex lege.

45. Ustanovenie § 17 ZZŠ neustanovuje výslovne kto a aké námietky uplatňovať môže, ale kedy ich uplatňovať nemožno. Záver, kto a kedy ich uplatňovať môže, tak z tohto ustanovenia vyplýva len a contrario (Kovařík Z.: Zákon smēneční a šekový. Komentář, C.H.BECK 2014, str. 96.). Citované ustanovenie tak výslovne nezakazuje, aby súd na kauzálné námietky prihliadal ex offa. Z § 17 ZZŠ nevyplýva zákaz skúmania kauzálnych námietok ex offa, takže toto ustanovenie pripúšťa i taký výklad, že ich skúmať možno. Nariadenie neobsahuje žiadne ustanovenie, ktoré by zakazovalo alebo neumožňovalo súdu skúmať kauzálné vzťahy, na ktorých krytie je zmenka určená. Čl. 7 ods. 3 Nariadenia naopak hovorí, že súd v prípade pasivity žalovaného len „vydá rozsudok“, nehovorí, že žalobe musí vyhovieť. (Vid' obdobne rozsudky KS v Prešove sp. zn. 21Co/65/2014 zo dňa 8.12.2016, 20Co/65/2014 zo dňa 29.9.2015, 6Co/65/2014 zo dňa 31.8.2017, 21Co/273/2014 zo dňa 5.2.2015.)

46. To je dôležité z hľadiska práva EÚ. Súdny dvor EÚ totiž vo viacerých rozsudkoch týkajúcich sa smernice 93/13/EHS (počnúc C-240-244/98, Oceano Grupo Editorial, C-243/08, Pannon GSM) vyslovil, že národný súd musí mať možnosť skúmať neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách ex offa, neskôr (C-137/08, VB Pénzügyi Lízing) dokonca vyslovil, že ich musí skúmať ex offa a (C-618/10, Banco Espanol de Credito), že odporuje európskemu právu, ak ich súd nemôže skúmať a limine (t.j. ak ich môže skúmať len ex post). V takých prípadoch musí národný súd vykladať národné procesné i hmotné právo konformne s právom EÚ.

47. Abstraktný charakter zmenky v súdnom konaní je právne nezávislý len dovtedy, pokiaľ nie je spojený s konkrétnym kauzálnym vzťahom (rozhodnutie NS SR sp. zn. 1MObdoV 9/2007). Kauzálny vzťah sa potom premieňa i do charakteru zmenky.

48. Súd, s ohľadom na vyššie uvedené, ex offa v tejto veci skúmal najmä či išlo v danom prípade o spotrebiteľský úver a či teda, vzhľadom na skutočnosti preukázané listinami v spise tunajšieho súdu 2Er/359/2010, podľa ktorých zmenka tu predložená bola vystavená v súvislosti s uzavretím zmluvy o úvere z 23.12.2008 č. 7500544, a na zabezpečenie nárokov z nej vyplývajúcich, ide v danom prípade o tzv. „spotrebiteľskú zmenku“.

49. Žalobca v tomto konaní zdôraznil (podanie doručené súdu 28.5.2013), že uplatňuje majetkové práva zo zmenky, nie z pohľadávky, disponuje len indosovanou zmenkou a nemá k dispozícii iné primerané a presné údaje alebo listiny, ktoré by mohol nad rámec už v návrhu uvedeného súdu oznámiť alebo predložiť, že nemá dostatočne presné a primerané údaje na to, aby mohol zodpovedne zhodnotiť typ zmenky a titul jej vzniku. V samotnej zmenke je však výslovne uvedené číslo zmluvy, ako je uvedené vyššie, čo z pohľadu súdu spochybňuje vyššie uvedené tvrdenia žalobcu. Žalobca teda uvádza, že nemá vedomosť o potenciálne existujúcich vzťahoch žalovaného a pôvodného majiteľa zmenky.

50. Žalobca nadobudol zmenku indosamentom, ktorý je dostatočne určitý a platný. Samotný indosament oprávňuje (§ 14 ods. 1 ZZŠ) indosatára na vymáhanie práv zo zmenky vo vzťahu k zmenkovému dlžníkovi. Základom (dôvodom) každého indosamentu je však určitá dohoda medzi indosantom a indosatárom o tom, že indosant prevedie zmenku na indosatára (Kovařík, Z.: Zákon smēnečný a šekový. Komentář. C.H. BECK 2014, s. 84), keďže ani indosamentom nemožno indosatárovi zmenku „nanútiť“, ale tento ju musí akceptovať. Preto § 17 ZZŠ odkazuje na okolnosti „nadobúdania zmenky“ na strane indosatára. Indosatárovi teda možno robiť námietky, ak pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka, teda v podstate, ktorý pri nadobúdaní zmenky nekonal dobromyseľne (uznesenie NS SR 3Obo/3/2007). „Vedomé“ konanie odkazuje na rozhraničenie úmyslu a vedomej a nevedomej

nedbanlivosti, pričom v spojení s citovaným názorom NS SR by sa zrejme mali brať na zreteľ aj kritériá uplatňované judikatúrou k dobromyseľnosti v občianskom práve.

51. Žalobca, ako je súdu známe z jeho činnosti v obdobných veciach, nadobudol od spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o. množstvo obdobných zmeniek, ktoré následne uplatnil v konaniach na všeobecných súdoch. Dobromyseľnosť nadobúdateľa treba posúdiť s prihliadnutím na všetky okolnosti, či v čase nadobúdania zmenky vedel o tom, že medzi indosantom a dlžníkom existuje určitá dohoda, resp. že zmenka kryje určitý kauzálny vzťah. Ak vedel, treba posúdiť otázku, či sa mohol spoliehať na to, že takýto vzťah je platný a že dlžník z tohto vzťahu nemohol uplatňovať žiadne námietky. Dobromyseľnosť indosatára - žalobcu - je však v tomto prípade vylúčená z dôvodu, že zmenka v dolnom rohu obsahuje číslo, s uvedením, že ide o číslo zmluvy. Pri nadobúdaní takého veľkého a masového množstva zmeniek, ktoré sú označené rôznymi číslami a ku ktorému indosant (POHOTOVOSTĚ, s.r.o.) musel poskytnúť určité údaje o platení, možno vychádzať z toho, že indosatár vedel, že určité kauzálne vzťahy existujú, ale spoliehal sa na to, že nebudú mať na jeho zmenkové práva vplyv. Vzhľadom na to možno tvrdiť, že pri nadobúdaní zmenky konal na škodu dlžníka - žalovanej. Tvrdenú dobromyseľnosť spochybňuje i prepojenie medzi POHOTOVOSTĚ, s.r.o. a CD Consulting, s.r.o.. Oboch ich zastupovala v rôznych veciach v rozhodnom čase tá istá advokátska kancelária (Fridrich Paľko, s.r.o.), JUDr. Daniel Paľko bol až do roku 2012 konateľom CD Consulting, s.r.o.. Osobitne v tomto smere treba zdôrazniť, že návrh na uplatnenie pohľadávky podal žalobca po neúspešnom pokuse jeho právneho predchodcu o vymoženie nárokov zo zmenky v exekučnom konaní tu vedenom pod 2Er/359/2010, kde ako oprávnený vystupovala a plnení sa domáhala spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. pričom „exekučný titul“ - rozhodcovský rozsudok predložený v exekučnom konaní bol vydaný na podklade i tu predloženej zmenky.

52. Zo zverejnených rozhodnutí súdov v obdobných veciach je zřejmé, že konania iniciované na podklade zmeniek vystavených pôvodne na rad spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o. sa stali akýmsi spôsobom na sofistikované právne konštrukcie, ktorými sa sleduje získanie plnení od dlžníkov čisto s ohľadom na formálnosť inštitútu zmenky ako takého. Súd však musí mať na zreteľ základný účel konania, a to poskytnutie spravodlivej ochrany subjektívnym právam účastníkov. Ústavné články o súdnej ochrane (čl. 46 a nasl.), čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, spolu s úpravou CSP (a predtým Občianskeho súdneho poriadku) predstavujú všeobecné požiadavky spravodlivého procesu. Vzťah práva a spravodlivosti načrtnol Ústavný súd ČR keď v jednom zo svojich náleзов uviedol: „súd musí nielen rešpektovať právo, ale jeho výklad a aplikácia musí smerovať k spravodlivému výsledku. Právo musí byť predovšetkým nástrojom spravodlivosti, nielen súborom právnych predpisov ktoré sú mechanicky a formalisticky aplikované bez ohľadu na zmysel a účel toho, ktorého záujmu chráneného príslušnou normou“ (porovnaj nález Ústavního soudu ČR sp.zn. II.ÚS 222/07). Súdny dvor zároveň judikoval, že existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že priemerný spotrebiteľ nedokáže poukázať na nekalú povahu zmluvnej podmienky (spojené prípady C-240 až C-244/98). Vyhodnotenie zmluvnej podmienky ako nečestnej nie je jednoduchá záležitosť. Smernica indikatívnym spôsobom vypočítava, čo všetko sa má pritom zohľadniť (posúdenie zmyslu posudzovanej klauzuly, posúdenie ostatných zmluvných podmienok, ich porovnanie s ostatnými zmluvami, vyhodnotenie všetkých okolností prípadu; čl.4 ods.1 smernice). Súd musí ex offa reagovať na prípadné nečestné konanie veriteľa a nečestné zmluvné podmienky a naplniť tak článok 6 smernice.

53. Ak má byť dôvodom nevykonania ex offa súdnej kontroly podľa žalobcu princíp vyššej právnej sily a prednostná záväznosť Nariadenia, tak treba uviesť, že práve z dôvodu princípu vyššej právnej sily má prednosť princíp verejného poriadku. Súdny dvor stanovil jasnú požiadavku na ochranu pred nečestnými klauzulami pri štandardných produktoch obdobne ako vyžadujú vnútroštátne pravidlá verejného poriadku teda vždy za každých okolností (napr. C-76/10 POHOTOVOSTĚ/Korčkovská, bod 50, 51).

54. Preto ani proces podľa Nariadenia nie je vylúčený z pôsobnosti judikátov súdneho dvora a ex offa súdnej kontroly neprijateľnosti zmluvných podmienok. Inak by išlo celkom iste o konštrukciu s cieľom obísť princípy unijného práva a o obohacovanie sa na úkor iného s popieraním vlastných princípov únie. Zmenka je osobitne náročná na formalitu a aj v zmenkových právnych veciach je dôležité zaoberať sa ex offa neprijateľnosťou zmluvných podmienok podľa zmluvy, ktorú zmenka zabezpečuje. V ústavnej rovine bolo prizvukované, že prepätý formalizmus sa rovná sofistikovanému odňatiu spravodlivosti (porovnaj nález Ústavního soudu ČR sp.zn. II.ÚS 222/07). Je dôležité poznamenať i to, že ide o základné

konanie pred súdom (nachádza sa právo). Tým sú dané predpoklady na to, aby sa veriteľovi nepriznalo plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok, resp. z takého výkonu práva, ktorý nemôže požívať súdnu ochranu.

55. Žalobca je po spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o. nástupcom práv zo zmenky. Na žalobcu dopadajú všetky dôsledky nečestného konania vrátane toho, že musí počítat s odmietnutím súdnej ochrany. Súdna ochrana sa principiálne neposkytuje osobe konajúcej so zlým úmyslom. Súd chráni vzťahy založené na dobromyseľnosti a čestnosti. Dobromyseľnosť je vylúčená pri návrhoch, v ktorých osoba musela pri elementárnej opatrnosti zistiť, že sú založené na nečestnosti. Konanie v rozpore s čestnou obchodnou praxou je teda nielen konaním proti dobrým mravom ale explicitne proti zákonu. V danej právnej veci zrejme žalobca očakával, že bez všetkého budú uznané nároky, pritom dobre mohol vedieť, že tieto nároky boli v skoršom období odmietnuté pre rozpor s pravidlami verejného poriadku.

56. Smernica 2005/29 o nekalých obchodných praktikách výslovne reguluje pôsobenie aj na vzťahy po zániku zmluvy. Podľa článku 3.1 táto smernica sa uplatňuje na nekalé obchodné praktiky podnikateľov voči spotrebiteľom tak, ako sú ustanovené v článku 5, pred, počas a po uskutočnení obchodnej transakcie vo vzťahu k produktu. Účelom tejto smernice je prispieť k riadnemu fungovaniu vnútorného trhu a dosiahnuť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa aproximáciou zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov o nekalých obchodných praktikách poškodzujúcich ekonomické záujmy spotrebiteľov.

57. Za nekalú obchodnú praktiku sa považuje konanie veriteľa vrátane jeho nástupcu, aby vykonal plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, pretože sa tak koná bez odbornej starostlivosti na strane dodávateľa a spotrebiteľ môže urobiť ekonomické rozhodnutie smerujúce k vykonaniu takéhoto plnenia (§ 7 a nasl. zákona o ochrane spotrebiteľa).

58. Nekalú obchodnú praktiku tejto povahy žalobca, kontinuálne s predchádzajúcim konaním jeho právneho predchodcu, naplňa. Zmenkový úrok 0,25 % denne predstavuje 91,25 % ročne. Tento úrok má sankčnú povahu, pretože je priamo spojený s nedodržaním povinnosti plniť aj po splatnosti pohľadávky. Táto výška úroku bez ďalšieho opodstatňuje záver o jej neprimeranosti (viď názor Európskej komisie, ktorá žiadala Slovenskú republiku listom z 14.9.2010 č. JUST/A3/RM/kb D (2010)11360 o vysvetlenie a v ktorom okrem iného konštatuje cit. „útvary komisie si sotva vedia predstaviť, že by bol niekto schopný považovať takúto sankciu za platnú“...). Zmenku pritom treba posudzovať v celom kontexte, preto nemožno ani napriek čiastočnému späťvzatiu žaloby v časti požadovaných zmenkových úrokov, ako tomu bolo v tomto prípade, dospieť k záveru, že týmto je daný postup zhojený a zmenka môže byť podkladom na priznanie ostatných požadovaných nárokov žalobcovi - nemožno totiž akceptovať, aby konanie v rozpore s dobrými mravmi či zásadami poctivého obchodného styku mohlo byť konvalidované, nepochybne pod vplyvom zamietavých rozhodnutí v iných veciach, čiastočným späťvzatím žaloby, nakoľko zmenka ako celok uvedenou vadou trpí od počiatku.

59. Ak žalobca predložil zmenku, na ktorej vydanie má právo žalovaná, súd neposkytne žalobcovi právnu ochranu. Výkon jeho práva ako držiteľa zmenky v takomto prípade bez právneho dôvodu zasahuje do práva žalovanej na vydanie totožnej zmenky. Súd neposkytne ochranu ani v prípade, ak sa žalobca domáha na súde plnenia po použití nekalej obchodnej praktiky. Za takýchto okolností podľa § 3 ods.1 OZ sa žalobcovi súdna ochrana nemá poskytnúť, pretože po práve má byť zmenka v moci druhej strany sporu (§ 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z.).

60. Zmenka bez ohľadu na jej abstraktnosť je právnym úkonom, každý právny úkon, ktorý odporuje zákonu je absolútne neplatným právnym úkonom, pričom na absolútnu neplatnosť právneho úkonu súd v rámci občianskoprávných vzťahov prihliada ex offo. Povinnosť súdu z úradnej moci prihliadať na absolútnu neplatnosť právneho úkonu prelomuje aj zásadu stanovenú v článku I. § 17 ZZŠ, čo je vyjadrené aj v ustanovení § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Zbierky zákonov, kde zákonodarcia uviedol, že ide o ustanovenie, ktoré platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky, alebo postúpenia práv zo zmenky. Navyše odčlenenie zmenkového abstraktného vzťahu od spotrebiteľského vzťahu nie je možné, pretože právo v spotrebiteľských vzťahoch bolo použitím zmenky regulované a obmedzené (§ 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z.) a keďže sa jedná o kogentnú úpravu, je nutné zo zákona skúmať podmienky vystavenia zmenky a jej prípustnosť.

61. Veriteľ a prvý majiteľ zmenky indosoval zmenku na žalobcu nepochybne po tom, ako v exekučnom konaní súd vydal uznesenie o jeho zastavení, a to v exekučnom konaní vedenom pôvodným veriteľom na základe exekučného titulu vydaného na podklade tej istej zmenky, na základe ktorej uplatňuje žalobca svoj nárok v tomto konaní, rozhodcovským súdom. Táto skutočnosť je preukázaná z príslušného exekučného spisu, kde to jasne vyplýva z tam predloženého rozhodcovského rozsudku. Pôvodný veriteľ teda po zistení, že práva zo zmenky zrejme nebude môcť s úspechom uplatniť v exekučnom konaní, indosoval túto zmenku na žalobcu, ktorý je právnickou osobou v Českej republike, v snahe postupovať podľa nariadenia 861/2007, pričom nepochybne účelom bolo dosiahnuť cieľ, ktorý mu už raz bol odopretý v exekučnom konaní. Súd je teda toho názoru, že pôvodný veriteľ i žalobca postupovali na škodu dlžníka - žalovanej v snahe doceliť následky spojené s indosovaním zmenky, uvedené v § 17 ZZŠ, a to vylúčiť voči majiteľovi zmenky námietky žalovanej, ktoré by sa zakladali na vlastných vzťahoch majiteľa zmenky k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom. Súd tiež poukazuje, že prvý majiteľ previedol rubopisom na žalobcu množstvo takýchto zmeniek (čo je súdu známe z jeho činnosti, keď iba na tunajšom súde boli a sú vedené mnohé obdobné spory žalobcu proti subjektom, ktoré vystavili zmenku rovnakému pôvodnému veriteľovi, ktorý zmenky následne indosoval na žalobcu) a je teda jasný, účelový postup oboch, pôvodného veriteľa aj žalobcu.

62. Žalobcovi bola indosovaná už splatná zmenka, pričom sa jedná o vlastnú zmenku, sročnú na videnie; pôvodný majiteľ zmenky uplatnil v rozhodcovskom konaní aj príslušenstvo v zmysle § 48 ZZŠ. Zmenka bola predložená na zaplatenie 12.10.2009 (ako vyplýva z vyššie uvedeného rozhodcovského rozsudku), indosovaná bola nepochybne až po uplynutí lehoty na protest (i keď bola opatrená doložkou „bez protestu“, mohol pôvodný majiteľ uvedené využiť), čo je zrejme z prečítaných písomností, pretože návrh na začatie exekučného konania bol predložený na tunajšom súde so žiadosťou o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v prospech pôvodného majiteľa zmenky dňa 9.9.2010, pričom zmenka bola predložená podľa rozhodcovského rozsudku (nepochybne vychádzajúceho z údajov v návrhu na začatie takého konania uvedených pôvodným majiteľom zmenky) na zaplatenie 12.10.2009, teda po uplynutí zákonných lehôt na protest, preto má indosament iba účinky obvyčajného postúpenia, aj voči žalobcovi teda možno uplatniť všetky námietky, ako proti prvému majiteľovi. V tomto prípade je teda vyvrátená domnienka ustanovená v § 20 ods. 2 ZZŠ, pretože bolo preukázané, že indosament, ktorý je nedatovaný, bol na zmenku napísaný po uplynutí lehoty na protest (ktorý napriek doložky bez protestu mohol pôvodný majiteľ zmenky vykonať). V dôsledku vyššie uvedeného postupu možno teda proti žalobcovi namietat aj námietky, ktoré by bolo možné namietat voči prvému majiteľovi zmenky, teda to, že zmenka nebola vyplnená podľa dohody veriteľa a dlžníka (§ 10 ZZŠ), nakoľko uvedená dohoda o vyplnení zmenky (bod 17. VPPÚ) je neplatná vzhľadom na jej vopred jednostranné naformulovanie pôvodným veriteľom bez možnosti žalovanej ovplyvniť jej obsah a vzhľadom na jej rozpor s ustanovením § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z..

63. Inštitút zmenky je založený na prísnej formálnosti zmenkových vzťahov, ale samotná formálnosť však nemôže byť podkladom na bezbrehý výkon práva, zo zmenkového vzťahu, v prospech jednej zo zúčastnených strán. Zmenkový dlžník a zmenkový veriteľ sú síce formálne v rovnom postavení, ale faktická situácia v tomto prípade bola odlišná, pričom na jednej strane vystupoval profesionálny podnikateľ pôsobiaci v oblasti poskytovania úverov a teda z toho titulu zbehlý v danej forme tvorby a formulácie zabezpečovacieho prostriedku zmenkou, na druhej strane neinformovaný dlžník. Navyše často dochádza k situáciám, kedy je zmenka využívaná vo vzťahu k subjektom, od ktorých nie je možné očakávať hlbšie povedomie o zmenkovom práve, čo pre nich môže mať fatálny dôsledok v podobe vzniku dlhovej špirály. ÚS ČR vo svojom náleze z 16.10.2012 sp. zn. Pl 16/12 konštatoval, že súčasné napätie, spojené so zmenkami je spôsobené najmä ich zneužívaním hlavne voči subjektom, po ktorých nie je možné požadovať špecifické znalosti a značnú rigiditu zmenkových vzťahov spravodlivo požadovať. Vo všeobecnej rovine možno súhlasiť s názorom, zdôrazňujúcim význam autonómie vôle v oblasti záväzkových vzťahov. Napriek tomu však ochrana autonómie vôle nemôže byť absolútna tam, kde existuje iné základné právo jednotlivca, alebo dokonca ústavný princíp, či iný ústavne aprobovaný verejný záujem, ktorý je spôsobilý autonómiu vôle proporcionálne obmedziť. (ÚS ČR: IV. ÚS 457/10).

64. Napriek tomu, že žalovaná v konaní vyslovene nenamietala, že zmenka je neplatná, súd skúmal jej platnosť, pretože princíp „právo patrí bdelym“ v spotrebiteľských veciach ustupuje princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa. Uvedené opakovane skonštatoval Najvyšší súd SR (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 16. januára 2013, sp. zn. 6 M Cdo 9/2012, uznesenie Najvyššieho súdu SR z 21. marca 2012, sp. zn. 6 Cdo 1/2012, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 61/2012). Vychádzajúc z povahy

spotrebiteľských právnych vzťahov, realite praktického života a teda aj zdravému rozumu, odporuje požiadavka na podrobnej znalosti právnych predpisov. Na túto vec sa vzťahuje viacero právnych predpisov (Občiansky zákonník, zákon o ochrane spotrebiteľa, zákon o spotrebiteľských úveroch, zákon o zmenkách), pričom je nepochybné, že vzhľadom na rozsiahlosť a dynamickosť právnej úpravy, spotrebiteľ nemôže dokonale poznať každý z vyššie uvedených zákonov. Účelom spotrebiteľského práva je poskytnúť spotrebiteľovi ochranu v prípadoch, keď môže dodávateľ zneužiť neinformovanosť spotrebiteľa tým, že do zmluvy zakomponuje zmluvné podmienky, ktoré sú v neprospech spotrebiteľa. Úlohou súdu je preto ex offio skúmať prijateľnosť zmluvných podmienok a v prípade, že sú zmluvné podmienky neprijateľné, zabezpečiť rýchlu a účinnú ochranu spotrebiteľa. V rozsudku Európskeho súdneho dvora sp.zn. C - 419/2011 zo 14.3.2013 (Česká sporiteľňa a.s. proti Geraldovi Feichterovi) samotný Európsky súdny dvor v konaní pri uplatnení práva zo zmenky z úradnej moci skúmal postavenie odporcu ako spotrebiteľa. Podľa záverov tohto rozhodnutia napriek tomu, že v danom prípade sa jedná o vzťah uplatnený na základe zmenky ako abstraktného cenného papiera, je povinnosťou súdu skúmať postavenie odporcu ako spotrebiteľa. K obdobnému záveru o prelomení zásady zmenky ako abstraktného cenného papiera vo vzťahu ku spotrebiteľovi došlo aj rozhodnutím Nemeckého najvyššieho súdu (BGH), 25.2.1965 - II. Zeitschrift für das gesamte Handelsrecht und Wirtschaftsrecht 191/62 Hamm, publikovaný v časopise Neue juristische Wochenschrift, 1965 str. 1125. Ak teda vo vyššie uvedenej veci ESD C- 419/11 skúmal súdny dvor EÚ, či ručiteľ zo zmenky môže byť spotrebiteľom, o to viac je odôvodnený záver o skúmaní postavenia spotrebiteľa pokiaľ ide o samotného dlžníka a v tej súvislosti posudzovať otázku prijateľnosti podmienok spotrebiteľských zmlúv.

65. Taktiež podľa rozhodnutia Súdneho dvora EÚ z 16.11.2010 práve vo veci Pohotovosť, s.r.o. C-76/10, bolo rozhodnuté Súdnym dvorom EÚ, že vnútroštátny súd má v každom štádiu konania vrátane výkonu rozhodnutia povinnosť aj bez návrhu posúdiť nekalé povahy sankcií (a nielen sankcií, ale akýchkoľvek zmluvných dojednaní) obsiahnutých v zmluve o úvere, ak má súd k tomuto účelu k dispozícii nevyhnutné informácie o právnom a skutkovom stave. V bode 37 tohto rozhodnutia proti POHOTOVOSTĚ, s.r.o. je uvedené, že sa vychádza z účelu právnej úpravy Smernice č. 93/13 a to že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom bez toho, aby mohol vplývať na ich obsah. V bode 38 uvedeného rozhodnutia Súdneho dvora je jasne uvedené, že nekalé podmienky nie sú pre spotrebiteľa záväzné, pričom ide o kogentné ustanovenia, ktoré nie je možné zmeniť. Ich cieľom je nastolenie formálnej rovnováhy vyplývajúcej zo zmluvy medzi právami a povinnosťami zmluvných strán a nahradiť ich skutočnou rovnováhou a zaviesť s nimi rovnosť medzi účastníkmi právneho vzťahu. Odčlenenie zmenkového abstraktného vzťahu od spotrebiteľského vzťahu nie je možné, pretože práve v spotrebiteľských vzťahoch bolo použitie zmenky regulované a obmedzené v § 4 ods. 6 z. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v rôznom znení do 31.12.2007 a od 1.1.2008. Následná právna úprava v § 17 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z.z. dokonca zmenku v spotrebiteľských úveroch úplne zakazovala. Pokiaľ by došlo k odčleneniu abstraktného vzťahu zo zmenky, súd by nemohol v tomto prípade aplikovať ustanovenia o ochrane spotrebiteľa, čím by došlo k zmareniu účelu spotrebiteľského práva. V takomto prípade by zmluva mohla obsahovať viaceré neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré by však súd nemohol skúmať, čím by bolo spotrebiteľovi odopreté jeho právo na právnu ochranu.

66. Zmenka je jedným z najprepracovanejších historicky dlhodobo sa vyvinutým inštitútom, zákon zmenkový a šekový je v našom právnom poriadku jeden z najstálejších právnych predpisov, avšak zákonodarca nereflektoval náležite vo vzťahu k jeho obsahu na vývoj súčasných právnych vzťahov osobitne v oblasti úverov, kde inštitút zmenky sa v mnohých prípadoch stal nástrojom formalizovaného vymáhania nárokov veriteľov (práve s ohľadom na samotnú abstraktnosť zmenky ako takej), ktoré by inak v riadnom súdnom konaní vedenom na podklade samotnej kauzy nemohli obstáť; zmenkou doslova dochádza k zneužívaniu vedomostne zdatnejšieho postavenia veriteľa, ako profesionála na poli poskytovania úverov, v úverových právnych vzťahoch.

67. Súd teda z dôvodov ako je uvedené vyššie, má za to, že v danom prípade išlo pri uzavretí zmluvy o úvere č. XXXXXXXX . zo dňa 23.12.2008 v skutočnosti o spotrebiteľský právny vzťah, pričom už samotné „dojednanie“ o výške poplatku za poskytnutie úveru spôsobuje neplatnosť zmluvy o úvere podľa § 39 OZ, nakoľko pri takejto výške oproti poskytnutej istine úveru a neurčitosti tohto poplatku (osobitne čo do neidentifikovateľných administratívnych nákladov - bod 13. VPPÚ) ide jednoznačne o úkon v rozpore s dobrými mravmi. Z toho titulu i v súvislosti s neplatným právnym úkonom - zmluvou o úvere - je

neplatná i samotná vystavená a pôvodným veriteľom vyplnená zmenka a neplatnosť samotnej dohody o vyplnení zmenky (bod 17. VPPÚ) z dôvodu jej neprijateľnosti, nakoľko v takom znení bola vopred jednostranne naformulovaná samotným pôvodným veriteľom, bez možnosti dlžníka ovplyvniť jej obsah, tento ju musel iba bezvýhradne akceptovať pokiaľ úver chcel získať, pričom v konečnom dôsledku vystaviť musel i zmenku, v značnej časti vopred jednostranne naformulovanú veriteľom, čo spôsobilo značnú nerovnováhu práv zmluvných strán v neprospech dlžníka - žalovanej. Preto súd návrh žalobcu v časti prevyšujúcej rozsah, v ktorom bol návrh vzatý späť a v ktorom bolo konanie zastavené, v celom rozsahu zamietol.

68. Pre prípad, že by záver súdu o spotrebiteľskom právnom vzťahu v danom prípade bol nejaký spochybnený (napr. doposiaľ nepredloženými dôkazmi, vzhľadom na uvedenie účelu poskytnutia prostriedkov v zmluve o úvere) treba pre úplnosť poznamenať, že výška odplaty za úver, výška zmenkového úroku vopred predtlačená do formulára zmenky pôvodným veriteľom, nedodržanie riadnej písomnej formy „dojednania“ zmluvných pokút, i samotný spôsob dojednania o vyplnení zmienek, čas indosácie a okolnosti za ktorých k nej došlo (zrejmy neúspech v exekučnom konaní) teda v podstate všetko čo v zmysle vyššie uvedeného súd hodnotí ako nečestné a neprijateľné v spotrebiteľskom právnom vzťahu, súd jednoznačne považuje i za výkon práva v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, ktorý nepožíva právnu ochranu a teda ani v takom prípade nie je možné priznať akékoľvek plnenie zo zmenky (ktorú treba posudzovať s ohľadom na všetky skutočnosti vždy ako jeden celok, ako výsledok celej a nedeliteľnej činnosti veriteľa voči žalovanému dlžníkovi) žalobcovi, a to v zmysle § 265 OBZ. Vyššie uvedené výsledky zistené skúmaním či v danej veci ide o spotrebiteľský vzťah nemožno totiž v prípade opačného zistenia odignorovať a tváriť sa, že v prípadnom obchodnoprávnom vzťahu je to v poriadku. Tu súd opätovne poukazuje na to, že ústavné články o súdnej ochrane (čl. 46 a nasl.), čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, spolu s úpravou CSP (a predtým Občianskeho súdneho poriadku) predstavujú všeobecné požiadavky spravodlivého procesu, pričom vzťah práva a spravodlivosti načrtol Ústavný súd ČR keď v jednom z nálezov uviedol: „súd musí nielen rešpektovať právo, ale jeho výklad a aplikácia musí smerovať k spravodlivému výsledku. Právo musí byť predovšetkým nástrojom spravodlivosti, nielen súborom právnych predpisov ktoré sú mechanicky a formalisticky aplikované bez ohľadu na zmysel a účel toho, ktorého záujmu chráneného príslušnou normou“ (porovnaj nálež Ústavného soudu ČR sp.zn. II.ÚS 222/07). Preto aj v takom prípade, pri nepochybnom zistení o zrejmom zneužití formálnosti zmenkového práva v tejto veci, nemožno dospieť k inému záveru, ako tomu, že ani tu by nemohol takýto výkon práva požívať právnu ochranu a teda i v takom prípade by vyššie uvedené zistenia mohli byť iba dôvodom na zamietnutie návrhu žalobcu v celom rozsahu prevyšujúcom časť, v ktorej bolo konanie zastavené.

69. Pre úplnosť súd uvádza, že v zmysle článku 9 Nariadenia „súd určí spôsob a rozsah vykonávania dôkazov potrebných na rozhodnutie“ - teda z uvedených dôvodov nemôže z pohľadu súdu obstať prípadná námietka, že súd vykonával príslušné dôkazy, na základe ktorých bol návrh žalobcu zamietnutý, i napriek tomu, že ich nenavrhol samotná žalovaná.

70. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

71. Podľa § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

72. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

73. V predmetnom konaní žalobca jednak čiastočným späťvzatím návrhu zavinil zastavenie konania v príslušnej časti zmenkového úroku bez toho, aby dôvodom späťvzatia bolo konanie žalovanej v zmysle podaného návrhu, teda zaplatenie nárokov, v ktorých časti bol návrh vzatý späť; v prevyšujúcej časti bol žalobca v dôsledku zamietnutia návrhu v celom rozsahu neúspešný. Žalovanej však v tomto konaní žiadne preukázateľné trovy podľa obsahu spisu nevznikli, v konaní bola navyše absolútne pasívna. Z uvedených dôvodov súd podľa § 257 CSP žiadnej zo strán náhradu trov konania nepriznal (a to vrátane odvolacieho konania o rozsudku tunajšieho súdu č.k. 1C/79/2013 - 21 zo dňa 12.8.2013, nakoľko relevantný i v tomto smere pre rozhodnutie o trovách konania je konečný výsledok konania v zmysle tohto rozsudku; žalobcovi v rámci uvedeného neboli priznané ani požadované trovy spojené s podanou námietkou proti pôvodnému vstupu do tohto konania Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS

ako vedľajšieho účastníka na strane žalovanej, nakoľko jeho vystúpením z konania, oznámením doručeným súdu 10.2.2014, sa príslušná námietka žalobcu stala bezpredmetnou a trovy s jej podaním spojené nie sú trovami týkajúcimi sa veci samej).

74. Pre úplnosť súd poznamenáva, že dňa 9.9.2014 oznámilo vstup do tohto konania ako vedľajší účastník na strane žalovanej občianske združenie Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov, IČO: 42362962, Šafárikovo nám. 7, Bratislava. Tento subjekt bol v konaní v zásade až na uvedené oznámenie nečinný, navyše po účinnosti zákona č. 160/2015 Z.z., Civilného sporového poriadku, t.j. po 1.7.2016, nemal súd na jeho strane preukázané splnenie podmienok podľa § 81 a nasl. CSP a vo veci s ním nekonal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie (§ 355 ods. 1 CSP). Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP). Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

1/ Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

2/ Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

3/ Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.